

Aan de voorzitter en de leden van de vaste Commissie voor Financiën
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Per email

Cc.: de minister en de staatssecretarissen van Financiën, dhr. mr. W.B. Hoekstra,
dhr. dr. J.A. Vijlbrief en mevr. drs. A.C. van Huffelen

Datum

25 september 2020

Ons Kenmerk

20-102/TE/JK/dt

Betreft / Onderwerp

FNV-inbreng Algemene Financiële Beschouwingen

Doorkiesnummer

06 - 14581125

Email contactpersoon

Jan.kouwenberg@fnv.nl

Bijlage(n)

-

Geachte Kamerleden,

De begroting 2021 staat in het teken van het bestrijden van de coronacrisis en het bevorderen van het economisch herstel op korte en lange termijn. Het kabinet wil investeren in vertrouwen, veerkracht en verdienvermogen en het kabinet geeft in de Miljoenennota aan de brede welvaart te willen vergroten. De FNV steunt dat streven, maar vindt dat dat beter kan.

Het kabinet heeft onlangs een derde steunpakket en een investeringsagenda gepresenteerd. Tijdens de algemene financiële beschouwingen spreekt u over de verdeling van de algemene middelen over publieke uitgaven en investeringen. Met vele mensen en bedrijven die hard geraakt worden door de huidige crisis, moet iedereen er juist nu op kunnen rekenen dat publiek opgebrachte middelen zo effectief en efficiënt mogelijk worden ingezet. De FNV waardeert de wijze waarop het kabinet het afgelopen half jaar haar rol als economische reddingsboei serieus heeft genomen, maar heeft verregaande suggesties om het toekomstig begrotings- en investeringskader effectiever in te zetten voor de beoogde versterking van vertrouwen, veerkracht en verdienvermogen en het vergroten van de brede welvaart en het welzijn van mensen.

- De FNV roept u op de bedrijfsinvesteringskorting (BIK) te schrappen en doelgericht investeringen te ondersteunen, die daadwerkelijk bijdragen aan het versterken van vertrouwen, veerkracht en verdienvermogen en het vergroten van de brede welvaart.
- De FNV roept u op om op basis van moderne macro-economische inzichten en de lage rentestand structureel extra middelen vrij te maken voor verhoging van urgente publieke noden, zoals uitgaven in de zorg, het onderwijs en de publieke sectoren, aan sociale zekerheid en voor de ondersteuning van onze culturele sector.

Bedrijfsinvesteringskorting: een verspilling van 2 miljard

Private en publieke investeringen zijn van groot belang voor het economisch herstel van de Nederlandse economie. Verbetering van het Nederlandse verdienvermogen door investeringen in kennis en onderwijs, infrastructuur, technologische innovatie en de klimaat- en energietransitie kunnen daarom ook rekenen op volmondige steun van de FNV. De BIK kan dat niet. Doordat de BIK geen voorwaarden lijkt te stellen aan bedrijfsinvesteringen, lijkt het vooral in een brede lastenverlichting voor het bedrijfsleven te ontaarden en wordt geen maatschappelijk doel gediend.

Een investeringskorting zal zonder gerichte sturing vooral terecht komen bij bedrijven die toch al mogelijkheden zien middels investeringen kosten te reduceren of marktaandeel te vergroten. Vooral bedrijven die hebben kunnen profiteren van de economische marktverschuivingen en kansen die de coronacrisis bood, zijn al investeringsplannen aan het ontwikkelen. Met of zonder BIK, die investeringen zullen door deze bedrijven worden gedaan. De BIK zal met dank door deze bedrijven aan de winst worden toegevoegd. Net als de in 1988 afgeschafte Wet op de Investeringsregeling is de BIK te generiek en leidt daardoor niet tot de gewenste extra investeringen. Een verspilling van 2 miljard aan middelen.

In plaats van de BIK zijn goed gerichte investeringsregelingen denkbaar die leiden tot duurzame waardencreatie en hoogwaardige werkgelegenheid. Zulke investeringen dragen bij aan het vergroten van de brede welvaart en kunnen zeker op steun van de FNV rekenen.

Voorwaarden aan goede investeringsregelingen zijn:

- Gerichte inzet op bedrijven en sectoren met bijzondere kansen voor het toekomstige verdienvermogen en/of een bijzondere noodzaak (bijvoorbeeld door de huidige crisis) tot transformatie;
- De regeling dient ondersteunend te zijn aan het vergroten van de brede welvaart en andere publieke doelen voor de lange termijn, zoals bijvoorbeeld de klimaatdoelen, en
- De regeling moet gericht zijn op duurzame en hoogwaardige waarden- en banencreatie.

Meer begrotingsruimte

De FNV vindt het verstandig dat Europese instituties de Europese begrotingsregels even aan de kant hebben geschoven. Dit zorgt ervoor dat we ons niet een tweede crisis in hoeven te bezuinigen, maar kunnen werken aan herstel en transitie naar een sterk en sociaal Nederland. Tegelijkertijd moet de FNV helaas constateren dat sommige partijen de oplopende staatschuld in steeds meer discussies als beperkend argument benoemen en dat alle voorstellen, die het kabinet doet om het economisch en maatschappelijk herstel te steunen, gestoeld zijn op incidentele gelden. Het niet vrijmaken van extra structurele middelen zal de samenleving op de lange termijn echter grote schade berokkenen.

Steeds meer prominente economen zijn van mening dat het strikte Europese begrotingsbeleid de meeste landen in Europa meer kwaad dan goed doet. Zolang de rente lager is dan de economische groei, verdient de overheid op de staatschuld die zij creëert. Dat betekent dat beleid gericht op een snelle afbouw van de staatschuld de structurele begrotingsruimte laat afnemen. Ondanks het feit dat de rentelasten hoger zijn bij een hogere staatschuld, wordt dit ruimschoots gecompenseerd door de groei van de economie. Hoewel rentestanden in de toekomst altijd een bepaalde mate van onzekerheid met zich meenemen, groeit de consensus dat in de westerse wereld vanwege demografische redenen de rente nog langdurig zeer laag zal zijn. Als wij niet willen verdienen aan het

uitgeven van staatsobligaties, dan zullen landen als Japan, de VS en het Verenigd Koninkrijk wel willen profiteren van de winst die te behalen valt op de grote spaarbehoefte.

De FNV wil dan ook dat het kabinet een begin maakt met structurele verruiming van de middelen en met de Europese partners op zoek gaat naar nieuwe begrotingsregels die aansluiten bij de laatste economische inzichten en de spaarbehoefte binnen Europa.

De FNV roept uw Kamer op het kabinet te vragen de extra structurele middelen in te zetten om een aantal prangende maatschappelijke problemen op te lossen.

- De FNV constateert dat het kabinet achterblijft bij het investeren in publieke diensten, de zorg en het onderwijs. Sectoren die tijdens de coronacrisis wederom van grote maatschappelijke waarde bleken. Het kabinet moet een begin maken met structurele verruiming van de middelen om deze sectoren te versterken. Juist in publieke diensten als onderwijs, zorg en veiligheid is sprake van structurele personeelstekorten. Investeren in personeel gaat lonen, doordat banen gecreëerd worden. Eenmalige bonussen in de zorg helpen geenszins de arbeidsmarktproblemen op te lossen. In deze slecht betaalde sector is minimaal 2,25 miljard aan structurele middelen noodzakelijk. Het tekort aan structurele middelen voor het onderwijs ondermijnt het verdienvermogen van de economie.
- Veel mensen krijgen in 2021 te maken met inkomensonzekerheid. Nergens in de koopkrachtplaatjes is de inkomensdaling terug te vinden van mensen die hun werk kwijtraken. Dat kan getemperd worden door met de extra structurele begrotingsruimte enkele gaten in de sociale zekerheid te dichten. De WW-duur moet minimaal 6 maanden bedragen. Voor zelfstandigen en flexwerkers pleit de FNV voor een individueel inkomen voor crisisslachtoffers die geen WW-rechten (meer) hebben. De stijgende armoede moet structureel worden teruggedrongen en dat begint met het handhaven van de dubbele heffingskorting en afschaffing van de kostendelersnorm.
- Verhoging van het Wettelijk Minimumloon zal het verdienvermogen en de arbeidsproductiviteit van de Nederlandse economie een boost geven. Om de koppeling met de uitkeringen overeind te houden, wil de FNV een deel van de extra financiële middelen inzetten.

Tot slot

Het afgelopen half jaar hebben de vakbeweging, werkgevers en de politiek goed samengewerkt bij het helpen van mensen en bedrijven. We constateren met zorg dat het kabinet en sommige partijen teruggrijpen naar het achterhaalde idee dat als het beter gaat met bedrijven, het dan automatisch ook beter gaat met de mensen in het land. De vorige crisis en het herstel daarna heeft laten zien dat dit een misverstand is. Alle beschikbare middelen moeten weloverwogen ingezet worden om de brede welvaart en het welzijn van de mensen te verbeteren. We vragen de Tweede Kamer dan ook om de kabinetsvoorstellen bij te sturen, opdat ook bedrijven, maar vooral de mensen meer perspectief krijgen, voor nu en voor de toekomst. Dat zal bij uitstek bijdragen aan herstel van het vertrouwen.

Met vriendelijke groet,

Tuur Elzinga
Vicevoorzitter FNV